

การบริหารสถานศึกษาเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อชุมชนในท้องถิ่น School Administration Strengthening good Relations with Local Communities

พิมพ์ปวีณ์ นิธิจิราชาติ¹, ธาณี เกสทอง²
Pimpawee Nitijirachat¹, Thanee kettong²

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารสถานศึกษาเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อการชุมชนในท้องถิ่น เป็นการตอบสนองความต้องการของชุมชนให้ชุมชนมีความเข้าใจอันดีต่อสถานศึกษา จึงควรมีแนวทางการการบริหารสถานศึกษาเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อการชุมชนในท้องถิ่น ประกอบด้วยแนวทางดังต่อไปนี้ 1.สถานศึกษามีความซื่อสัตย์ต่อชุมชน 2.สถานศึกษามีความเข้าใจบริบทของชุมชน 4.สถานศึกษาต้องสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดในชุมชน 4.การดำเนินงานต้องสม่ำเสมอต้นเสมอปลาย 5.สถานต้องเข้าถึงผู้นำชุมชน 6.สถานศึกษาต้องเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ 7.สถานศึกษาต้องเข้าถึงความต้องการของชุมชน 8. สนับสนุนส่งเสริมประเพณีกิจกรรมของชุมชน 9. เป็นที่พึ่งของชุมชนเมื่อเกิดเหตุภัยพิบัติ 10.สถานศึกษามีความปลอดภัย อันจะช่วยให้สถานศึกษาได้รับความร่วมมือและมีความสัมพันธ์อันดี เป็นการช่วยส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมอีกทางหนึ่ง

คำสำคัญ : การบริหารสถานศึกษา,ความสัมพันธ์อันดี, ชุมชนในท้องถิ่น

¹ นิสิตปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา , มจร วิทยาเขตนครสวรรค์, E-mail. pimpawi.2513@gmail.com, Tel. 080-156-5549

² รองศาสตราจารย์, ประธานที่ปรึกษาคุณิพนธ์และอาจารย์ประจำหลักสูตร

Abstract

The administration of educational institutions fosters good relationships with local communities There should be guidelines for school administration to foster good relationships with local communities. Contains the following guidelines 1. Educational institutions are honest to the community. 2. Educational institutions understand the community context. 3. Schools must create confidence in the community. 4. Operations must be consistent and consistent. 5. Schools must have access to community leaders. 6. Educational institutions must be the center of learning. 7. Educational institutions must meet the needs of the community. 8. Support and promote community activities. 9. Be desirable to the community when disaster strikes Safe. 10.It will help educational institutions to gain cooperation and have good relationships. It is another way to encourage the community to participate in social development.

Keyword: Scool, Administration, Good Relationship, Local Community.

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักดังนี้ (1) มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ (2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา (4) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาและการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง (5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา (6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

การจัดการศึกษามีความจำเป็นต้องใช้หน่วยงานหลายภาคส่วนมาช่วยในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หน่วยงาน ชุมชนที่สถานศึกษานั้นได้ตั้งอยู่ เป็นปัจจัยหลักในการ ส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ ให้ดำเนินการบริหารไปได้สะดวกและช่วยเหลือกัน ให้บรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษา

ดังนั้น การบริหารสถานศึกษา เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อชุมชนในท้องถิ่น จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาสถานศึกษา บทความนี้ผู้เขียนได้ประมวลหลักการแนวคิดต่างๆ และได้เสนอเป็นแนวทางการบริหารสถานศึกษา เสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อชุมชน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษาต่อไป

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

ถวิล เกื้อกุลวงศ์ ได้กล่าวว่า การบริหารและการจัดการสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล ซึ่งอาจเป็นการดำเนินงานของผู้บริหารร่วมกับครูหรือบุคลากรในโรงเรียน อธิการบดีหรือผู้บริหารร่วมกับอาจารย์ในมหาวิทยาลัย รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับอธิบดีกรมต่างๆ และครูอาจารย์ในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ และกลุ่มบุคคลเหล่านี้ต่างร่วมมือกันพัฒนาคนให้มีคุณภาพทั้งสิ้น การจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้นั้น จะต้องมีการดำเนินการในการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การวัดผล การจัดอาคารสถานที่และพัสดุครุภัณฑ์ การสรรหาคูคนมาทำการสอนในสถาบันการศึกษา การปกครองนักเรียนเพื่อให้นักเรียนเป็นคนดีมีวินัย และอื่น ๆ ซึ่งการดำเนินงานเหล่านี้เรียกว่า “ภารกิจทางการบริหารการศึกษา” หรือ “งานบริหารการศึกษา” นั่นเอง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาผู้เรียน (ถวิล เกื้อกุลวงศ์, 2530)

ภิญโญ สารธ ให้ความหมายการบริหารโรงเรียนว่า กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชนหรือสมาชิกในสังคมในทุก ๆ ด้าน เช่น ความสามารถ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ค่านิยม คุณธรรม เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผนทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน (ภิญโญ สารธ ,2526)

นพพงษ์ บุญจิตราดุล ให้ความหมายการบริหารโรงเรียนไว้ว่า หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อให้บรรลุ

วัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างที่บุคคลร่วมกำหนด โดยใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบ และใช้ทรัพยากร ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ที่เหมาะสม ผู้บริหารโรงเรียนมีภารกิจที่ต้องปฏิบัติทั้งในโรงเรียน และนอกโรงเรียน ในการดำเนินงาน 5 ประการ คือ 1.การให้โอกาสทางการศึกษาหรือปรับปรุงการศึกษาในโรงเรียนหรือบริหารงานวิชาการ 2.บริหารงานบุคลากรในโรงเรียน 3.บริหารงานเกี่ยวกับชุมชนและการประชาสัมพันธ์โรงเรียน 4.บริหารงานเกี่ยวกับอาคารสถานที่ ธุรการ การเงิน และการให้บริการ 5.บริหารงานกิจการนักเรียน (นพพงษ์ บุญจิตราดุล , 2557)

ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ และวิบูลย์ ไทวณะบุตร กล่าวถึง การบริหาร การศึกษาไว้ว่า หมายถึงกิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมกันดำเนินการ เพื่อพัฒนา สมาชิกของ สังคมในทุกๆ ด้าน นับแต่บุคลิกภาพความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม คุณธรรม เพื่อให้มี ค่านิยมตรงกับความต้องการของสังคม โดยกระบวนการ ต่างๆ ที่อาศัยควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผล ต่อบุคคล และอาศัยทรัพยากร ตลอดจน เทคนิคต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรง ตามเป้าหมายของสังคมที่ตน ดำเนินชีวิตอยู่ โดยอาศัยปัจจัยการบริหารที่สำคัญ 4 อย่าง ที่เรียกว่า 4Ms ได้แก่ 1) คน (Man) 2) เงิน (Money) 3) วัสดุ สิ่ง ของ (Materials) 4) การจัดการ (Management) การบริหารการศึกษาจึงเป็นสาขาวิชาที่มีการจัดการอย่างเป็นระบบ ระเบียบ คือ มีหลักเกณฑ์และทฤษฎีที่พึ่งเชื่อถือได้อันเกิดจากการค้นคว้าเชิง วิทยาศาสตร์ เพื่อประโยชน์ใน การบริหาร โดยลักษณะนี้ การบริหารจึงเป็นศาสตร์ (Science) เป็นศาสตร์สังคม ซึ่งอยู่กลุ่ม เดียวกันกับวิชาจิตวิทยา สังคมวิทยาและ รัฐศาสตร์ แต่ถ้าพิจารณาการบริหารในลักษณะของการ ปฏิบัติที่ต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และทักษะของผู้บริหารแต่ละคนที่จะ ทำงานให้บรรลุ เป้าหมายซึ่งเป็นการประยุกต์เอาความรู้ หลักการและทฤษฎีไปปรับใช้ในการ ปฏิบัติงานเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม การบริหารก็จะมีลักษณะ เป็นศิลป์ (ภาวิตา ธาราศรีสุทธิ และวิบูลย์ ไทวณะบุตร,2561)

ฐปนพรช ฤกษ์เปลี่ยน ได้สรุปการบริหารโรงเรียนไว้ว่า “การบริหาร โรงเรียนเป็นการดำเนินงานของผู้บริหารหรือกลุ่มบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องข้องในการปฏิบัติ หน้าที่ใน โรงเรียน เพื่อให้บริการทางการศึกษาในการเตรียมเยาวชนให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดี ของสังคม โดยใช้ กระบวนการบริหารจัดการ ที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายทั่วไป” (ฐปนพรช ฤกษ์เปลี่ยน ,2548)

สรุปว่าการบริหารสถานศึกษา จึงเป็นการบริหารที่เป็นกระบวนการ และตอบสนองต่อผู้รับบริการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ การบริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้มีคุณภาพ เป็นสิ่งสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องสามารถนำองค์กรให้ถูกต้อง เป็นไปตามแผนงาน ใช้ขั้นตอนวิธีการ ในการปฏิบัติงานอย่างมีระบบ ใช้ทรัพยากรในการบริหารอย่างครบถ้วนคุ้มค่า ทั้งคน เงิน เวลาและทรัพย์สิน ดังนั้นความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการบริหารสถานศึกษา จึงขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ

ความสัมพันธ์ของสถานศึกษาต่อชุมชน

ศาสตรา สุริยารังสรรค์ ได้กล่าวไว้ว่า “ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือ และสนับสนุนช่วยเหลือจากชุมชน เพราะโรงเรียนได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอต่อการจัดการศึกษา ชุมชนจึงมีส่วนสำคัญที่จะให้ความช่วยเหลือโรงเรียน ได้ทั้งทรัพยากรในการจัดการ แหล่งวิทยาการต่าง ๆ อีกทั้งโรงเรียนก็ เป็นองค์กรที่ตั้งอยู่ในชุมชน ที่ทำหน้าที่ให้การศึกษาแก่สมาชิกในชุมชน โรงเรียนกับชุมชนจึงต้องมี ความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เพื่อประโยชน์ในการศึกษาและพัฒนาชุมชน การดำเนินการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความรู้สึกที่ดีต่อกัน จะเป็นหนทาง ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน ขณะเดียวกันก็เป็นหนทาง ให้ โรงเรียนเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในท้องถิ่น” (ศาสตรา สุริยารังสรรค์ ,2545)

จำนน เมืองพระฝางและคณะ ได้ให้ความหมายความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า “ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง วิธีการต่าง ๆ ที่ผู้บริหาร ครูอาจารย์ สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยการวางแผนในการดำเนินงานในการติดต่อ ประสานงาน การเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลความเคลื่อนไหวของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ มีความรู้สึก ความเข้าใจอันดีก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจ ให้การสนับสนุนซึ่งกันและกัน ในด้านการใช้ ทรัพยากร การช่วยเหลือนักเรียนในการเรียนการสอน และประโยชน์ด้านต่าง ๆ แก่โรงเรียนและ ชุมชน” (จำนน เมืองพระฝางและคณะ, 2546)

دلใจ ตันเจริญ ได้ให้ความหมายความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียน กับชุมชนไว้ว่า “ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การดำเนินการ การวางแผน การบริหารงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ทั้งด้านการเรียนการสอน ความมุ่งหมาย และนโยบายของ โรงเรียน โดยประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีการติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความ เข้าใจอันดีระหว่างผู้บริหาร คณะครูอาจารย์ ผู้ปกครอง นักเรียน และบุคคลในชุมชน เกิดการใช้ แหล่งทรัพยากรของชุมชนในทางสร้างสรรค์ เพื่อการพัฒนาการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด” (دلใจ ตันเจริญ, 2547)

พนิจดา วีระชาติ กล่าวว่า ความมุ่งหมาย การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สรุปได้ ดังนี้ 1. เพื่อสร้างเสริมสัมพันธภาพระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพราะสัมพันธภาพจะเป็น เครื่องมือเชื่อมโยงระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มาร่วมมือกันปฏิบัติการต่าง ๆ ที่มีอยู่ให้บรรลุ จุดหมายอันเดียวกันตามที่กำหนด 2. เพื่อสร้างเสริมความรู้สึกรักเป็นเจ้าของให้แก่ชุมชน เนื่องจากโรงเรียนเป็นสาธารณสมบัติที่ชุมชนเป็นเจ้าของอยู่แล้ว หากแต่มอบหมายให้คณะครูเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการซึ่งมี ครูใหญ่เป็นหัวหน้า 3. เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียน กิจการต่าง ๆ ของโรงเรียน อาจ แบ่งเป็นหลายประเภท เช่น การกำหนดความมุ่งหมายและนโยบาย กิจการเกี่ยวกับการบริหาร โรงเรียน กิจการเกี่ยวกับการพัฒนา อาคารสถานที่ ตลอดจนการพัฒนาด้านวิชาการ เช่น หลักสูตร เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง ในอันที่จะพัฒนาบุตรหลานของเขา 4. เพื่อฟื้นฟูและรักษาวัฒนธรรมของชุมชน ในชุมชนที่มีวัฒนธรรมประจำอยู่มากมาย ทั้งที่เป็นขนบธรรมเนียมประเพณีและศาสนา วัฒนธรรมเหล่านี้ เป็นเครื่องมือสร้างสรรค์ความดี ของชุมชน เป็นเครื่องยึดเหนี่ยว เป็นศูนย์รวมทางจิตใจและเป็นสัญลักษณ์ของชุมชน ชุมชนจะ รักษาและหวงแหนอย่างยิ่ง หากโรงเรียนทำการฟื้นฟูและถ่ายทอดให้แก่เยาวชน ชุมชนจะให้ความร่วมมือทุกประการ เพราะชุมชนมองเห็นว่าโรงเรียนกระทำการเพื่อชุมชนอย่างแท้จริง 5. เพื่อสร้างความกลมกลืนระหว่างบ้านกับโรงเรียน เป็นที่ยอมรับว่าโรงเรียนเป็นหน่วยงานของชุมชน ดำเนินงานพัฒนาคนสำหรับชุมชน โรงเรียนกับชุมชนจึงมีการปฏิบัติไปใน ทิศทางเดียวกันทุกกรณี การดำรงชีพในชุมชนควรจะเป็นหลักสูตรของโรงเรียน ปฏิบัติการต่าง ๆ ควรเป็นของชุมชน โรงเรียนเป็นเพียงสถานที่ฝึกหัดให้เท่านั้น (พนิจดา วีระชาติ. (2542)

ดังนั้น สถานศึกษาจึงเป็นความคาดหวังของชุมชนต่อการส่งบุตรหลานเข้าเรียน ในสถานศึกษาที่ไว้วางใจและมีสถานศึกษาที่มีคุณภาพตามความต้องการของชุมชน การ จัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับบุตรหลานของคุณในชุมชนในท้องถิ่น การบริหารความให้ ความตระหนัก ใส่ใจ และสนับสนุนงานของชุมชนในท้องถิ่น และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ จัดการศึกษา การสร้างความเข้าใจ และความสัมพันธ์อันดีจึงเป็นปัจจัยที่สถานศึกษาต้อง เข้าใจ เข้าถึง ชุมชน

การบริหารสถานศึกษาเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต้องการชุมชนในท้องถิ่น

การบริหารให้ดูบริบทตามพื้นที่ของชุมชน ทั้งด้าน วัฒนธรรมการใช้ชีวิต สภาพพื้นที่ทางกายภาพ ภูมิประเทศ ความคาดหวังของชุมชน การมีส่วนร่วมใน ชุมชน สภาพเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา เป็นปัจจัยต่อการบริหารสถานศึกษาทั้งสิ้น แนว ทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อชุมชน

ชานูวัฒน์ สุตสาคร ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับหลักการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า “บุคคลในโรงเรียนต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนที่ โรงเรียนตั้งอยู่อย่างละเอียดลึกซึ้ง เพื่อที่จะสามารถปรับบทบาทให้สอดคล้องกับ ความต้องการของ ชุมชน การดำเนินการต้องทำด้วยความบริสุทธิ์ใจตรงไปตรงมา เป็นไป ในทางสร้างสรรค์ มีความต่อเนื่อง มีวิธีการหลาย ๆ อย่างที่ง่าย คล่องตัว ยืดหยุ่นได้ เหมาะสมกับสถานการณ์ เวลา และโอกาส” (ชานูวัฒน์ สุตสาคร, 2547)

อัจฉราวดี บัวเกตู ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับหลักการสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ ดังนี้ 1. ครูต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับชุมชนที่ ตั้งอยู่และสามารถดำเนินการ โดยการปรับสภาพของบุคลากรและโรงเรียนให้เข้า กับสภาพของชุมชนนั้น ตลอดจนจัด การประชาสัมพันธ์โรงเรียน เพื่อให้ชุมชนได้รับ ทราบความเคลื่อนไหวของโรงเรียนอยู่เสมอ 2. การดำเนินงานระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน จะต้องเป็นไปด้วยกระบวนการไตร่ตรอง ทาง คือ ทั้งโรงเรียนและชุมชนจะต้อง มีความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกันและร่วมกันดำเนินงานโดย ใช้กระบวนการแบบพรรค พวก 3. ต้องดำเนินการด้วยความบริสุทธิ์ใจ ตรงไปตรงมาเป็นไปในทางสร้างสรรค์และ ต่อเนื่อง 4. การดำเนินงานควรใช้วิธีการหลาย ๆ อย่างที่ง่ายและคล่องตัว มีการ ยืดหยุ่นให้ เหมาะสมกับสถานการณ์ เวลา (อัจฉราวดี บัวเกตู, 2547)

ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ ได้กล่าวว่า ความสำเร็จในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนนั้น ย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหาร ผู้บริหารจึงควรมีลักษณะดังนี้คือ

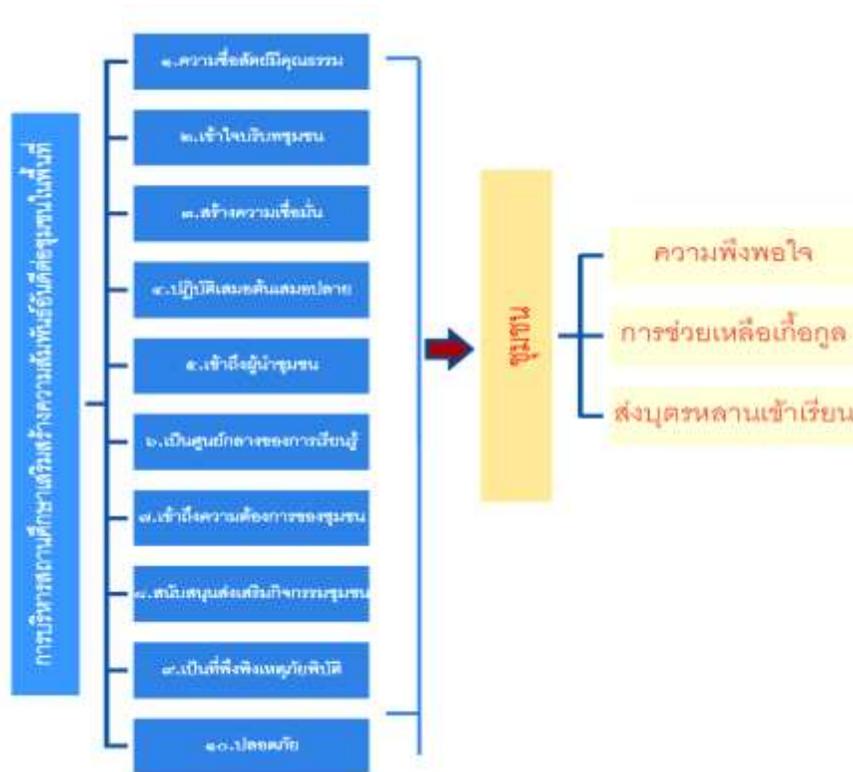
1. จะต้องเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนว่าเป็นงานสำคัญยิ่งต่อ การพัฒนาการศึกษา
2. อุทิศตนทำงานทั้งในเวลาและนอกเวลาราชการ เป็นคนที่ไวต่อปัญหาและสามารถ แก้ไขปัญหาได้ลุ่ล่งไปได้อย่างรวดเร็ว
4. ทำตนให้เป็นที่รักใคร่นับถือแก่ประชาชน
4. ต้องค้นคว้าหาความรู้อยู่เสมอ ทันสมัย และทันต่อเหตุการณ์
5. เป็นคนที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
6. พยายามนำทรัพยากรในท้องถิ่นมาใช้ให้เป็นประโยชน์ เพราะบุคคลในท้องถิ่น ย่อมมีความสามารถหลายอย่าง งานใดที่มีผู้เชี่ยวชาญควรมอบหมายให้คนอื่นทำได้
7. ยึดหลักความเป็นประชาธิปไตยในการทำงาน (ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์, 2536).

ศาสตรา สุริยารังสรรค์ ได้สรุปบทบาทผู้บริหารโรงเรียนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า “ผู้บริหารโรงเรียนควรมีบทบาทในการสร้าง ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามหน้าที่ในฐานะเป็นหัวหน้าสถานศึกษา โดยเป็นผู้กำหนด แนวทางและรูปแบบของการดำเนินงานและในบางครั้งต้องลงมือปฏิบัติงานด้วยตนเองเพื่อให้เกิดผลดี ที่สุด นอกจากนี้ยังทำหน้าที่เป็นผู้แก้ปัญหาบางประการแก่ชุมชน รวมทั้งนำวิธีการใหม่ ๆ หรือการ เปลี่ยนแปลงในทางที่ดีสู่ชุมชน บทบาทอีกประการหนึ่ง คือ บุคลิกภาพและการวางตัวของผู้บริหารใน หมู่ประชาชน เช่น ความจริงใจ ความเป็นกันเอง การยกย่องให้เกียรติชุมชน และบุคลากรในชุมชน การเยี่ยมเยียนชุมชนเป็นสิ่งสำคัญในการสร้างสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เป็นผู้ประสานงาน ให้บุคลากรในโรงเรียน และท้องถิ่นได้มีโอกาสร่วมมือกันพัฒนาโรงเรียนและชุมชน (ศาสตรา สุริยารังสรรค์. (2545).

อัจฉรวาทิ บัวเกตู ได้ให้ความหมายการบริหารงาน ความสัมพันธ์ ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไว้ว่า “การบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หมายถึง การติดต่อสัมพันธ์กับชุมชน เพื่อความเข้าใจซึ่งกันและกัน อันก่อให้เกิดความร่วมมือช่วยเหลือกัน ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนเพื่อร่วมมือกันพัฒนาการศึกษาในโรงเรียน ตลอดจนการใช้แหล่ง ทรัพยากรของชุมชนร่วมกันในทางสร้างสรรค์และเกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม (อัจฉรวาทิ บัวเกตู, 2547)

จากการวิเคราะห์หลักการแนวคิดจากนักวิชาการหลายๆท่าน ผู้เขียนได้วิเคราะห์ แนวทางการการบริหารสถานศึกษาเพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต้องการชุมชนในพื้นที่ ไว้ดังนี้

ภาพที่ 1.1 แนวทางการบริหารสถานศึกษาเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี ต้องการชุมชนในท้องถิ่น

บทสรุป

การบริหารสถานศึกษาเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต้องการชุมชนในท้องถิ่น เป็นการตอบสนองความต้องการของชุมชน ให้ชุมชนมีความเข้าใจอันดีต่อสถานศึกษา จึงควรมีแนวทางการการบริหารสถานศึกษาเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีต้องการชุมชนในท้องถิ่น ประกอบด้วยแนวทางดังต่อไปนี้ 1.สถานศึกษามีความซื่อสัตย์ต่อชุมชน 2.สถานศึกษามีความเข้าใจบริบทของชุมชน 3.สถานศึกษาต้องสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดในชุมชน 4.การดำเนินงานต้องสม่ำเสมอต้นเสมอปลาย 5.สถานต้องเข้าถึงผู้นำชุมชน 6.สถานศึกษาต้องเป็นศูนย์กลางแห่งการเรียนรู้ 7. สถานศึกษาต้องเข้าถึงความต้องการของชุมชน 8.สนับสนุนส่งเสริมประเพณีกิจกรรมของชุมชน 9.เป็นที่พึ่งของชุมชนเมื่อเกิดเหตุภัยพิบัติ 10.สถานศึกษามีความปลอดภัย อันจะช่วยให้

สถานศึกษาได้รับความร่วมมือและมีความสัมพันธ์อันดี เป็นการช่วยส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมอีกทางหนึ่ง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545**. กรุงเทพฯ : ศุภสภา.
- จำนัณ เมืองพระฝาง, อารังศักดิ์ บุญเรือง, นรินทร์ ทองสรวง, บุญส่ง ตุ่นเงิน และบุญเลิง กองจิ๋ว. (2546). การบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน : การศึกษา พุทธกรณีหลายพื้นที่. **การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง กศ.ม., มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.**
- ชานูวัฒน์ สุดสาคร. (2547). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน ประถมศึกษา ในอำเภอคลองใหญ่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดรลาด. **วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.**
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2536). **การบริหารและการนิเทศภายในโรงเรียน (พิมพ์ครั้งที่ 2)**. ปัตตานี, ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ดลใจ ตันเจริญ. (2547). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน มัธยมศึกษาในจังหวัด ฉะเชิงเทรา. **วิทยานิพนธ์ ศศ.ม., มหาวิทยาลัยราชภัฏ ราชนครินทร์, ฉะเชิงเทรา.**
- ศาสตรา สุริยารังสรรค์. (2545). บทบาทในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของผู้บริหาร โรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตาม ความคาดหวังของผู้นำชุมชนและผู้ปกครอง นักเรียน. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, สถาบันราชภัฏเพชรบุรี, เพชรบุรี.**
- ภิญโญ สุาธร. (2526). **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ศุภสภา.
- ถวิล เกือกุลวงศ์, (2530) **การบริหารการศึกษาสมัยใหม่ : ทฤษฎีวิจัยและปฏิบัติ**, นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นพพงษ์ บุญจิตราดลย์. (2557). **หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา**. นนทบุรี: ตรีณ สาร.
- ฐปนพวรรษ ฤกษ์เปลี่ยน. (2548). ประสิทธิภาพในการบริหารโรงเรียนกีฬาตามแนวปฏิรูป การศึกษา. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, นครปฐม.**
- พินิจดา วีระชาติ. (2542). **การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน**. กรุงเทพฯ: โอเดียน สโตร์.
- อัจฉราวดี บัวเกตุ. (2547). การปฏิบัติงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4. **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช, นครศรีธรรมราช.**